

İHMAL VE İSTİSMAR

VELİ BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

**ÇOCUK İSTİSMARI HEM VİCDANEN HEM DE HUKUKEN AĞIR BİR SUÇTUR.
BU SUÇA ORTAK OLMAYIN!**

İHMAL NEDİR?

Çocuğa yönelik ihmal, ebeveynlerin veya çocuğa bakmakla yükümlü olan yetişkinlerin; çocuğun yiyecek, barınma, tıbbi bakım, ilgi, sevgi ve güvenlik gibi temel ihtiyaçlarını karşılamaması, bakım yükümlülüklerini yerine getirmemesidir.

ÇOCUK İSTİSMARI NEDİR?

İstismar, ebeveynlerin veya çocuğa bakmakla yükümlü olan yetişkinlerin çocuğun fiziksel, duygusal ve cinsel gelişimini engelleyecek, beden ve ruh sağlığına zarar verecek şekilde davranmasıdır.

- ✓ **Fiziksel istismar;** çocuğun sağlığına zarar verecek biçimde kaza dışı nedenlerle fiziksel olarak yaralanmasıdır. Aile içi şiddete maruz kalan çocuklarda davranış bozuklukları, gelişimde gecikme ve şiddet eğilimi sık görülmektedir.
- ✓ **Duygusal istismar;** çocuğun ihtiyaç duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik olarak zarar verilmesidir.
- ✓ **Ekonomik istismar;** çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkileyen, yaşı ve gücü ile orantılı olmayan işlerde çalıştırılmasıdır.
- ✓ **Cinsel istismar;** çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olmayacağı, toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dâhil edilmesidir.

İSTİSMARIN ETKİLERİ

- ✓ Çocukluk döneminde karşılaşılan istismar yaşantısı hangi istismar türü olursa olsun kişinin hem çocukluk döneminde hem de yetişkinlik döneminde bedensel, ruhsal, sosyal ve akademik başarısını olumsuz bir biçimde etkilemektedir.

İSTİSMARCILARIN %80 'İ ÇOCUĞUN TANIDIĞI BİRİDİR.

CİNSEL İSTİSMAR BELİRTİLERİ NELER OLABİLİR?

- Çocuklarda yaş dönemine uygun olmayan davranışların görülmesi. Parmak emme, yatak ıslatma, anneye bağımlılık gibi bebeksi davranışlara dönüş görülebilir.
- Saldırgan davranışlar görülebilir.**
- Arkadaş ilişkilerinde güçlükler yaşanabilir.**
- Cinsel içerikli kelimeler kullanabilir veya davranışlar sergileyebilir.**
- Çocuk kendisine dokunulmasından, daha önce tanıdığı kişilerle yalnız kalmaktan korkabilir.
- Huysuzluk, sık ağlama, uyku problemleri, iştah problemleri, korkular, sebepsiz baş ağrıları ve mide bulantıları görülebilir.**
- Okul başarısında düşme, okuldan kaçma, dikkat dağınıklığı, odaklamada zorluklar görülebilir.
- Tekrarlayıcı, rahatsız edici düşünceler,**
- Olayla ilgili kâbuslar, uykuya dalma güçlüğü,**
- Olayı anımsatan nesnelere karşı yoğun psikolojik sıkıntı, korku reaksiyonu,**
- Olayı anımsatan yerler, kişiler, görüntüler ve konuşmalardan kaçınma,**
- Yaşına uygun olmayan cinsel davranışlar sergileme,**
- Hiçbir şeye ilgi göstermeme, sanki bir rüya alemindeymiş gibi yaşama gözlenebilir.**
- Cinsel istismara uğrayan çocukların %50'sinde travma sonrası stres bozukluğu görülmektedir.**

**İSTİSMARLA İLGİLİ OLARAK GEREKLİ
KURUMLARLA İLETİŞİME GEÇMEK HEM YASAL
HEM DE VİCDANİ BİR ZORUNLULUKTUR.**

ÇOCUK İSTİSMARI BİR SUÇTUR. BU SUÇA ORTAK OLMAYIN! ÇOCUKLARINIZA İSTİSMARDAN KORUNMA YÖNTEMLERİNİ ÖĞRETİN

- Çocuğunuza ev adresinizi, telefon numaranızı ve kaybolursa kime başvurması gerektiğini öğretin.
- **Tanımadığı kişilerden sakınması gerektiğini öğretin.**
- Çocuklarınıza tanıdıkları bir kişiyle olsa bile hiçbir yere sizin izniniz olmadan gitmemesi gerektiğini öğretin.
- **Çocuğunuzun halka açık yerlerde tuvalete tek başına ve ebeveyni dışında biriyle gitmesine izin vermeyin.**
- Çocuklarınıza tehlikeli yerler hakkında bilgi verin.
- **Çocuklarınıza zor durumlarda bağıarak yardım isteyebileceklerini öğretin.**
- Arabada yalnız bırakmayın.
- **Çocuğunuzun nerede olduğunu daima bilin.**
- Arkadaşlarını ve arkadaşlarının ailelerini tanıyın.
- **Aktivitelerine siz de katılın.**
- Çocuğunuza, kimlerin evine gidebileceğini açıkça ve çok net söyleyin.
- **Size ulaşmadığı takdirde nereye gidebileceğini, hangi komşuda kalabileceğini öğretin.**
- Çocuğunuz, biri ile bir arada olmak istemiyorsa, o kişiden rahatsız oluyorsa, nedenini öğrenin. O kişi çok yakınınız bile olsa...
- **Kim olursa olsun, biri çocuğunuza gereğinden fazla ilgi gösteriyorsa, bu duruma dikkat edin.**
- Bedenlerinin kendilerine ait olduğunu ve onu korumaları gerektiğini öğretin.
- **İç çamaşırı ile kapatılan bölgelerin çok özel bölgeler olduğunu ve kimsenin bu bölgelere dokunmaması gerektiğini anlatın.**
- Kendisine dokunulmasını ve öpülmeyi istemiyorsa buna "hayır" deme hakkının olduğunu öğretin.
- **Cinsellik konusunda çocuklarınızı bilgilendirin. Yaşlarına uygun cümlelerle; cinsel konuları paylaşmaktan, çocuklarınızın sorularını cevaplamaktan çekinmeyin.**
- Çocuklarınızı İyi Dokunma – Kötü Dokunma hakkında bilgilendirin.
- **Çocuğunuzun dinleyin, izleyin ve etkili bir iletişim kurun.**
- Sevginizi ifade edin, sarılın, öpün.
- **Onu onayladığınızı ve kabul ettiğinizi anlatın.**
- Çocuğunuzla kaliteli – çocuğun da hoşuna gidecek şekilde – zaman geçirin.
- **Çocuğunuzun gereksinimlerini göz ardı etmeyin.**

UNUTMAYIN! CİNSEL İSTİSMARIN EN GÜÇLÜ GÖSTERGELERİNDEN BİRİ, ÇOCUĞUN İFADESİDİR. ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARA UĞRADIĞINI SÖYLÜYORSA, BUNU CİDDİYE ALIN. ÇOCUĞUN İYİLİĞİ VE ONU KORUMAK İÇİN KUŞKULARINIZI BİR KENARA BIRAKIN.

ANNE BABALAR CİNSEL İSTİSMARA UĞRAMIŞ ÇOCUKLARINA NASIL YARDIMCI OLABİLİR?

- Soğukkanlı olun.
- Çocuğunuza inanın.
- Çocuğunuzu suçlamayın.
- Doğru yardım alın.
- Çocuğunuza güven verin.
- Her şeyi unutmaya çalışmayın.
- Merakla gözlemeyin.
- Çocuğun olay hakkında konuşmasına izin verin.
- Fazla koruyucu olmamaya çalışın.
- Çocuğunuzu eskisi gibi sevin.
- Ailenin diğer üyelerini unutmayın.

YARDIM ALABİLECEĞİNİZ BİRİMLER

- Cumhuriyet Savcılığı ve Çocuk Mahkemeleri
- Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)
- Emniyet Birimleri
- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
- Alo 183
- Okul Rehberlik Servisi
- Rehberlik ve Araştırma Merkezi

DİKKAT!

- Çocuğu istismar eden kişi her zaman yabancı biri değildir, aile içinden veya çocuğu tanıyan bir kişi de olabilir.
- Her istismar kısa ya da uzun vadede kişiye zarar verir.
- Tüm istismarcılar erkek değildir, kadınlar da istismar edebilir ya da aracı olabilir.
- Sadece kız çocukları istismara uğramazlar. İstismar vakalarının yaklaşık %30'u erkek çocuk mağdurlardan oluşur.
- Her toplumda istismar riski vardır.
- İstismara uğrayan kişiler tedavi edilebilir (fiziksel, psikolojik, cinsel vb.).
- Çocuklar olanları daima söyleyemeyebilir. Korku ya da utançlarından gizleyebilirler.

Hazırlayan: Şermin Pınar YOGEV

Kaynakça:

- https://bingol.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_09/22101343_Yhmal-ve-istismar-oYretmen-broYuru_lise.pdf
- <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/ihmal-istismar.html>
- https://sarikamis.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_02/20092122_2.pdf